

- підтримка готівкою;
- наступна купівля товару за зниженою ціною.

Табл. Основні прийоми стимулювання збуту, що дозволені в Європі

№ з/п	Прийоми стимулювання збуту	Великобританія	Нідерланди	Бельгія	Іспанія	Ірландія	Італія	Франція	Греція	Данія	Португалія	Люксембург	Німеччина	Австрія	Фінляндія	Норвегія	Швеція	Швейцарія
1	Стимуляційні заходи на упаковці	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2	Приз в упаковці	+	?	?	+	+	+	?	+	?	?	?	?	?	+	?	?	-
3	Додатковий товар	+	?	?	+	+	+	+	+	+	+	+	?	?	+	+	?	?
4	Безкоштовний товар	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
5	Повторне використання / інше використання упаковки	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+
6	Безкоштовне поштове розсилання	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	-	-	+	?	-	-	-
7	Премії, що додаються до покупки	+	?	?	+	+	+	+	?	+	?	?	?	?	+	?	?	-
8	Комбіновані товарні пропозиції	+	?	-	+	+	+	+	?	+	-	-	?	?	?	?	?	-
9	Прийоми колекціонування	+	?	?	+	+	+	?	+	?	+	?	-	-	?	-	-	-
10	Змагання, конкурси	+	?	+	+	+	+	?	+	?	+	+	?	?	+	+	+	+
11	Безкоштовне отримання кредиту	+	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-	-	-	+	-	-	-
12	Розподіл прибутку (дивіденду)	+	-	-	+	+	?	?	+	-	+	-	-	-	?	?	-	-
13	Рекламний тоталізатор / лотерея	?	?	?	+	?	?	?	?	-	?	-	?	?	+	-	-	-
14	Ваучер на знижку	+	+	+	+	+	?	+	+	?	+	+	-	?	?	-	?	-
15	Наступна купівля товару за зниженою ціною	+	+	+	+	+	?	+	+	-	+	+	-	-	?	-	-	-
16	Підтримка готівкою	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	?	?	?	?	+	-
17	Демонстрація в магазині	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Плановий розвиток міжнародного менеджменту стає ще важливішим, оскільки кожна конкретна фірма прагне розвинути свої можливості збуту продукції і отримати більший прибуток, а країни дедалі частіше переконуються у важливості якості менеджерських ресурсів для забезпечення постійного економічного зростання. Вихід на зовнішні ринки дає можливість доступу до основних ринків робочої сили, виходу на нові ринки збуту.

Тому пропонуємо не зупинятися на досягнутому, а зосередитися на вдосконаленні організації відділу збуту.

Література

1. Болт, Г.Дж. Практическое руководство по управлению сбытом / Г.Дж. Болт. – М. : Вид-во "Экономика", 1997. – 432 с.
2. Ламбен Ж.Ж. Стратегический маркетинг. Европейская перспектива : пер. с франц. / Ж.Ж. Ламбен. – СПб. : Изд-во "Наука", 1996. – 589 с.
3. Мескон М.Х. Основы менеджмента : пер. с англ. / М.Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хеддоури. – М. : Изд-во "Дело", 1992. – 702 с.
4. Бондаренко И.В. Современный маркетинг : учебн. пособ. / И.В. Бондаренко. – Донецк : Изд-во "Юго-Восток", 2002. – 354 с.
5. Крикавський Є.В. Маркетингові дослідження : навч. посібн. / Є.В. Крикавський, Н.С. Косар, О.Б. Мних, О.А. Сорока. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", "Інтелект-Захід", 2004. – 288 с.

6. Методические рекомендации по организации снабженческо-сбытовой деятельности предприятий на основе маркетинга. – М. : Изд. дом "Новый век", 2000. – 83 с.

7. Огерчук Ю.В. Організування збутової діяльності підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 "Економіка підприємства і організація виробництва" / НУ "Львівська політехніка". – Львів, 2004. – 20 с.

8. Прауде В.Р. Маркетинг : навч. посібн. / В.Р. Прауде, О.Б. Білий. – К. : Вид-во "Вища шк.", 1994. – 256 с.

9. Сотникова Т.В. Отдел продаж "под ключ" / Татьяна Владимировна Сотникова. – СПб. : Изд-во "Питер", 2009. – 400 с.

Сватюк О.Р., Королюк Т.А. Формирование конкурентоспособной организационной структуры как элемента системы управления сбытовой деятельностью

Обоснована актуальность исследования данной проблемы. Рассмотрены основные функции сбыта. Описана организационная структура управления сбытом на предприятии. Рассмотрены понятия сбытовой деятельности предприятия, а также преимущества и недостатки приемов стимулирования сбыта. Описаны основные приемы стимулирования сбыта в Европе.

Ключевые слова: сбыт, сбытовая деятельность, продукция, объемы продаж, цена и качество товара.

Svatyuk O.R., Korolyuk T.A. Formation of a competitive organizational structure as an element management system marketing activity

The urgency of this research problems. Examined basic functions of marketing. Describe the organizational structure of marketing in the enterprise. The notion of supply activities. The basic techniques of sales promotion in Europe. And considered the advantages and disadvantages of sales promotion techniques.

Keywords: Sales, marketing activities, production, sales, product quality and price.

УДК 331.5

Проф. Д. Скорупка, д-р екон. наук –

Вища офіцерська школа сухопутних військ у Вроцлаві, Польща;

доц. О.Р. Голубник, канд. екон. наук – Львівський НУ ім. Івана Франка

ГНУЧКІСТЬ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО РИНКУ ПРАЦІ ПОЛЬЩІ

Розглянуто модель наближеного визначення показника гнучкості ринку праці, який фіксує чутливість обсягових характеристик цього ринку до змін значень його цінових показників. Згідно зі вказаним алгоритмом розраховано значення цього показника для польського загальнодержавного ринку праці. Зроблено висновок, що попит і пропозиція на цьому ринку робочої сили гнучко реагують на ті невідповідності, які виникають між ефективністю та оплатою праці.

Ключові слова: гнучкість ринку праці, попит і пропозиція робочої сили, рівноважна і фактична середні заробітні плати, економіко-математична модель, динамічний ряд, гранична продуктивність праці.

Постановка проблеми. Ринкові перетворення в Польщі привели до формування і розвитку багатьох ринків, зокрема і ринку праці. Процеси, які відбуваються в польській економіці протягом двох останніх десятиріч, привели до високої взаємообумовленості трудових макроекономічних чинників, жорсткої прив'язки обсягових показників ринку праці до його фінансово-вартісних характеристик. Виникає питання: який ступінь цієї жорсткості, наскільки гнучко попит і пропозиція на ринку робочої сили реагує на існуючі невідповідності між ефективністю і оплатою праці. Величина цього ступеня в

деякому розумінні характеризує міру розвитку ринку праці. Але детально оцінити ці процеси можна лише з використанням економіко-математичних методів та моделей, розрахунки згідно з якими дають змогу визначити не тільки напрям, а й масштабність і майбутній розвиток досліджуваних процесів, без чого тяжко обійтись у разі прийняття правильних управлінських рішень щодо регулювання зайнятості населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню процесів, які відбуваються на ринку праці, вивченню взаємозв'язку заробітної плати, попиту і пропозиції робочої сили присвятили свої наукові праці відомі українські і польські дослідники: С. Бандур, Д. Богиня, І. Бондар, Г. Горжеляк, О. Грішнова, М. Долішній, Р. Доманський, Н. Дубровіна, Т. Заяць, А. Зіомек, С. Злупко, А. Карвінська, І. Кравчук, І. Кравчук, А. Колот, С. Коренік, Е. Лібанова, І. Остой, О. Павловська, М. Палак, А. Пишковська, В. Приймак, Д. Скорупка, О. Стефанишин, О. Хомра, М. Шаленко та ін. Одні з них застосовували загальнонаукові методи [1, 2], інші – класичні методи моделювання [3, 4], а треті – сучасні інформаційні технології, зокрема, нейронні мережі [5-7].

На нашу думку, найефективніше виконувати такі дослідження з використанням математичних методів та комп'ютерної техніки. У цьому випадку можна визначити кількісні оцінки трансформацій, які відбуваються, і використати ці оцінки для вироблення ефективної політики ринку праці.

Однак використання цих методів залежить від наявної статистичної інформації про цей ринок, тобто від довжини заданих динамічних рядів про стан ринку праці. У разі відсутності довгих часових рядів, можна скористатись наближеним методом розрахунку гнучкості ринку праці [8, 9], а коли такі ряди наявні – доцільно будувати виробничі функції [10, 11].

Використовуючи ці підходи, Є. Балацький оцінив гнучкість національних ринків праці Росії, США і Великобританії [8, 10], а В. Приймак – гнучкість загальнодержавного ринку робочої сили України [9, 11]. Як міру гнучкості ринку праці вони використовують показник еластичності, який фіксує чутливість обсягових характеристик цього ринку від зміни значень цінових показників. Актуальним це питання є і для Польщі. Чи ринок праці цієї країни здатний до структурної адаптації у разі зміни реальної ситуації? Тобто, чи співвідношення між попитом і пропозицією робочої сили гнучко реагує на співвідношення між рівноважною і фактичною оплатою праці чи ні?

Тому метою нашого дослідження є використання економіко-математичних моделей зв'язку обсягових і фінансово-вартісних характеристик ринку праці для виявлення міри гнучкості реакції співвідношення попиту і пропозиції робочої сили на невідповідність між ефективністю та оплатою праці в Польщі, тобто, наскільки гнучко будуть змінюватись обсягові показники національного ринку праці Польщі у відповідь на корегування фінансово-вартісного характеру.

Виклад основного матеріалу. Для формального вираження залежності обсягових характеристик від цінових на ринку праці скористаємось такою залежністю [8]:

$$D/S = (W_e/W_f)^\sigma, \quad (1)$$

де: D – попит на робочу силу; S – пропозиція робочої сили; W_e – рівноважна середня заробітна плата; W_f – фактична середня заробітна плата; σ – коефіцієнт еластичності.

Легко показати, що σ буде і мірою гнучкості ринку праці, оскільки він виражає чутливість обсягового дисбалансу D/S за його вартісними розбіжностями W_e/W_f

$$\sigma = \frac{W_e/W_f}{D/S} \frac{d(D/S)}{d(W_e/W_f)}. \quad (2)$$

Зауважимо, що розглянуте нами поняття гнучкості ринку праці не має нічого спільного з поняттям гнучкої зайнятості, яка передбачає розповсюдження гнучких графіків робочого часу і до якої вдаються працедавці переважно під час кризи.

Враховуючи те, що попит і пропозиція робочої сили виражається через відомі статистичні показники за допомогою виразів: $D = L + M$, а $S = L + U$, формулу для розрахунку ступеня гнучкості ринку праці можна записати у такому вигляді:

$$\sigma = \frac{\ln(1 - \omega + M/(L + U))}{\ln(W_e/W_f)}, \quad (3)$$

де: L, U, M – відповідно кількість зайнятих, безробітних і вільних робочих місць, а $\omega = U/S$ – рівень безробіття.

У формулі (3) одна частина величин визначається однозначно, а інша – ні. Зокрема, статистичні органи Польщі дають обсяги і рівень як зареєстрованого безробіття, так і безробіття, розрахованого за методологією Міжнародної організації праці (МОП). Тому в розрахунках можна використовувати або перші, або другі з цих показників.

Неоднозначно також визначається рівноважна заробітна плата W_e через граничну продуктивність праці. Першу з цих величин можна визначити з умови максимізації підприємницького прибутку, максимуму норми прибутку, або з умови, що ця величина збігається з оцінкою, отриманою з розкладу Л. Ейлера для виробничої функції [8].

Побудова виробничої функції у разі використання останнього з цих способів потребує наявності досить довгих часових рядів. Оскільки в опублікованих даних статистичних органів Польщі щодо ринку праці методика розрахунку деяких показників у 2002 р. змінилася, то побудова таких рядів стає проблематичною. Як рівноважну візьмемо таку заробітну плату, для якої підприємницький прибуток (для агрегованого підприємця) сягає максимуму. Врахуємо також податкові відрахування з валового продукту, соціальні нарахування на заробітну плату, а також для усунення повторного рахунку виконаємо "повернення" соціальних платежів до складу валового внутрішнього продукту (ВВП). Тобто як рівноважну середню заробітну плату візьмемо розв'язок задачі безумовної оптимізації на максимізацію маси прибутку:

$$(1 - \theta + \varepsilon\psi)Y - (1 + \varepsilon)LW \rightarrow \max, \quad (4)$$

де: Y – валовий внутрішній (регіональний) продукт країни (регіону), W – середня заробітна плата, $\theta = T/Y$ – середня ставка оподаткування, T – сумарні фіскальні надходження держави, ε – сумарний відсоток податків і соціальних платежів на заробітну плату, $\psi = WL/Y$ – частка затрат на робочу силу в додатковій вартості.

Розв'язком цієї задачі буде величина

$$W_e = (\partial Y / \partial L)(1 - \theta + \varepsilon\psi) / (1 + \varepsilon), \quad (5)$$

в якій $\frac{\partial Y}{\partial L}$ є гранична продуктивність праці.

Розрахувати цю продуктивність можна знову ж таки на підставі попередньо побудованої виробничої функції, для визначення якої треба мати достатньо довгі динамічні ряди первинних даних. Через проблематичність побудови таких рядів, для розрахунку граничної продуктивності праці використаємо її середню величину, скореговану на коефіцієнт еластичності випуску за працею $\xi = (L/Y)(\partial Y / \partial L)$, тобто

$$\partial Y / \partial L = \xi(Y/L), \quad (6)$$

де $\xi = (I-1)/(J-1)$, а I та J – індекси зростання, відповідно, фізичного обсягу виробництва (ВВП) та кількості зайнятих.

З урахуванням (6), залежність (5) можна записати у вигляді:

$$W_e = \xi \left(\frac{Y}{L} \right) \left(\frac{1 - \theta + \varepsilon\psi}{1 + \varepsilon} \right). \quad (7)$$

Враховуючи те, що соціальні нарахування на заробітну плату виплачуються із фондів фірми, то вони є прямими вираженнями з підприємницьких доходів. Звідси, фактичну оплату праці, тобто "повну" ціну робочої сили, треба розраховувати за формулою

$$W_f = W(1 + \varepsilon). \quad (8)$$

Внаслідок, залежність (3), з урахуванням формул (7), (8), набуде такого вигляду:

$$\sigma = \frac{\ln(1 - \omega + M/(L+U))}{\ln\left(\frac{I-1}{J-1}\right) + \ln\left(\varepsilon + \frac{(1-\theta)Y}{WL}\right) - 2\ln(1 + \varepsilon)}, \quad (9)$$

яку, за відсутності податкових відрахувань з ВВП і соціальних нарахувань на заробітну плату, можна звести до вигляду:

$$\sigma = \frac{\ln(1 - \omega + M/(L+U))}{\ln\left(\frac{(I-1)Y}{(J-1)LW}\right)}. \quad (10)$$

Як базовою у подальших розрахунках скористаємось формулою (10). Оскільки в опублікованих статистичних даних щодо польської економіки у

2002 р. змінилася методика розрахунку деяких показників, то для оцінювання ступеня гнучкості національного ринку праці Польщі використаємо статистичну інформацію за 2003-2009 рр. Її подано в табл. 1. Причому як інформацію, яка стосується зайнятості і безробіття, використаємо результати вибіркового обстежень домашніх господарств із питань економічної активності населення (Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności – BAEL). Тобто ці дані будуть розраховані за методологією МОП. Згідно з цією методологією, обстежувались особи у віці 15 років і більше, які були членами домашніх господарств.

До зайнятих зараховано особи, які в досліджуваному тижні:

- працювали найменше 1 годину і праця давала заробіток чи дохід, або допомагали (без винагороди) у веденні родинного господарства в сільському господарстві чи родинній господарській діяльності поза сільським господарством;
- формально мали роботу, але її не виконували (наприклад з приводу хвороби, відпустки та ін.).

Безробітними визнаються особи віку 15-74 роки, які одночасно відповідають трьом умовам:

- протягом досліджуваного тижня не мали роботи (прибуткового заняття);
- активно шукали роботу або намагалися організувати власну справу, тобто виконували конкретні дії протягом 4 тижнів (останній з яких є досліджуваний), щоб влаштуватися на роботу;
- готові приступити до роботи протягом наступних двох тижнів.

Крім цього, до категорії безробітних також входять громадяни, які знайшли роботу і чекають на її початок протягом 3 місяців та готові до неї приступити.

Табл. 1. Вихідні показники функціонування польської економіки у 2003-2009 рр.*

Рік	Зайняті, тис. осіб	Безробітні, тис. осіб	ВВП**, млн злотих	Сер-міс. з/пл.**, злотих	Індекс дефлятор ВВП	Вакансії, тис. осіб
2003	13617	3329	816081	2185	1,004	10,3
2004	13795	3230	885337	2273	1,042	13,3
2005	14116	3045	983301	2361	1,027	17,5
2006	14594	2344	1060031	2476	1,015	30,7
2007	15241	1619	1176737	2672	1,039	44,5
2008	15800	1211	1275432	2942	1,031	30,0
2009	15868	1411	1344037	3102	1,036	21,3

* За даними джерел [12, с. 23; 13, с. 23; 14, с. 133, 445; 15, с. 136, 459; 16, с. 134, 471, 473]; ** У поточних цінах.

Як видно з цієї таблиці, незважаючи на світову фінансово-економічну кризу, кількість зайнятих в країні щорічно збільшувалась. Постійно зростали також обсяги ВВП (у поточних цінах). Вплив кризи відчувається за обсягами безробіття і кількістю вакансій. Якщо включно до 2008 р. кількість безробітних, розрахованих за методологією МОП, порівняно з попереднім роком, постійно зменшувалась, то в 2009 р. – збільшилася.

На даних кількості вакансій криза зробили свій відбиток вже в 2008 р. Якщо включно до 2007 р. значення цього показника порівняно з попереднім роком збільшувалося, то в 2008 і 2009 рр. зменшувалося.

Як і обсяги ВВП, постійно зростала величина номінальної середньомісячної заробітної плати. Щоправда, величину цього показника в табл. 1 подано в поточних цінах і не враховано інфляції, яка постійно "з'їдає" частину цієї заробітної плати. Тому розрахуємо величини використаних вартісних показників у цінах 2003 р. Разом з цим, використовуючи дані табл. 1, визначимо величину рівня безробіття і показника ступеня гнучкості ринку праці (РП), які подамо в табл. 2.

Табл. 2. Розрахункові показники функціонування польської економіки і ринку праці в 2004-2009 рр.*

Рік	Рівень безробіття, %	ВВП **, млн злотих	Середньорічна з/пл. **, злотих	Показник ступеня гнучкості РП
2004	19,0	849652	26176	0,042758
2005	17,7	918858	26475	0,040795
2006	13,8	975920	27354	0,027074
2007	9,6	1042701	28411	0,017518
2008	7,1	1096172	30342	0,012488
2009	8,2	1114995	30880	0,017911

* Власні розрахунки; ** У цінах 2003 р.

Виконані розрахунки показали, що в 2004 р. рівень безробіття в Польщі був досить високим і становив 19 %. Хоча протягом наступних років він різко знижувався аж до 7,1 % у 2008 р., і лише в 2009 р. зріс до 8,2 %. Валовий внутрішній продукт і заробітна плата у постійних цінах 2003 р. щорічно збільшувались порівняно з попереднім роком на всьому досліджуваному проміжку часу.

Основним нашим завданням було визначити значення показника ступеня гнучкості ринку праці. Знайдені величини цього показника за 2004-2009 рр., які подані в табл. 2 (оскільки вони додатні), вказують на те, що загальнодержавний ринок праці Польщі характеризується нормальною реакцією на вартісні диспропорції, які на ньому виникають. Хоча зменшення цих величин з кожним роком протягом 2004-2008 рр. говорить про постійне втрачання польським ринком праці своєї гнучкості. Збільшення величини розглянутого показника у 2009 р. порівняно з 2008 р. підтверджує позитивний вплив світової кризи на цей ринок.

Висновки. Здійснені дослідження підтверджують працездатність розглянутої моделі і доцільність її застосування до оцінювання ступеня відповідності польської економіки класичним уявленням про ринкові механізми її регулювання. Цю модель також можна використати для порівняння країн чи регіонів однієї країни за величиною ступеня гнучкості їхніх ринків праці.

Результати виконаних розрахунків характеризують польську економіку як ринкову. На відміну від України і Росії, попит і пропозиція на польському загальнодержавному ринку робочої сили гнучко реагують на ті невідповідності, які виникають між ефективністю та оплатою праці. Хоча ця гнучкість є набагато слабшою за гнучкість ринку праці США і Великобританії.

Література

1. **Долішній М.І.** Трудовий потенціал, зайнятість і ринок праці / М.І. Долішній, С.М. Злупко, Т.С. Злупко, Т.Б. Токарський. – Львів : Вид-во НД та РВВ Львівського ІВС при НА внутрішніх справ України, 1997. – 341 с.
2. **Korenik Stanislaw.** Dysproporcje w rozwoju regionów Polski – wybrane aspekty / S. Korenik. – Wrocław : Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu, 2003. – 236 s.
3. **Приймак В.І.** Регіональні ринки праці України: трансформація та механізми регулювання : монографія / В.І. Приймак. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – 256 с.
4. **Дубровина Н.А.** Исследование региональных особенностей рынка труда Польши / Н. Дубровина // Экономика развития. – 2005. – № 4. – С. 129-132.
5. **Skorupka D.** Neural Networks in Risk Management of a Project / D. Skorupka // 2004 AACE International Transaction, (CSC.1.51–CSC.1.57), The Association for the Advancement of Cost Engineering, USA, Washington 2004.
6. **Голубник О.** Нейромережне моделювання трудової міграції населення України / Ольга Голубник // Вісник Львівського Національного університету ім. Івана Франка. – Сер. : Вид-во "Економ." – 2009. – Вип. 42. – С. 10-18.
7. **Приймак В.І.** Нейронні мережі в управлінні ринком праці / В. Приймак, Д. Скорупка // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону : наук. зб. – Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ Прикарпатського НУ ім. Василя Стефаника. – 2011. – Вип. VII, т. 2. – С.
8. **Балацкий Е.В.** Гибкость рынка труда: опыт макроэкономической оценки // Мировая экономика и международные отношения. – 1998. – № 2. – С. 80-90.
9. **Приймак В.І.** Гнучкість національного і регіональних ринків праці України / В.І. Приймак, Н.М. Ковалевич // Україна: аспекти праці. – 2009. – № 2. – С. 3-6.
10. **Балацкий Е.В.** Неравновесные цены и гибкость экономических рынков / Е.В. Балацкий // Проблемы прогнозирования. – 2006. – № 6. – С. 67-82.
11. **Приймак В.І.** Зміщення рівноважної заробітної плати і гнучкість ринку праці України / В.І. Приймак, Н.М. Ковалевич // Економіка та держава. – 2010. – № 1. – С. 28-31.
12. **Rocznik** statystyczny pracy 2006. – Warszawa : Główny Urząd Statystyczny, 2007.
13. **Rocznik** statystyczny pracy 2010. – Warszawa : Główny Urząd Statystyczny, 2011.
14. **Mały rocznik** statystyczny Polski 2005. – Warszawa : Główny Urząd Statystyczny, 2005.
15. **Mały rocznik** statystyczny Polski 2008. – Warszawa : Główny Urząd Statystyczny, 2008.
16. **Mały rocznik** statystyczny Polski 2010. – Warszawa : Główny Urząd Statystyczny, 2010.

Скорупка Д., Голубник О.Р. Гибкость общегосударственного рынка труда Польши

Рассмотрена модель приближенного определения показателя гибкости рынка труда, который фиксирует чувствительность объемных характеристик этого рынка к изменению значений его ценовых показателей. Согласно указанному алгоритму рассчитаны значения этого показателя для польского общегосударственного рынка труда. Сделан вывод, что спрос и предложение на этом рынке рабочей силы гибко реагируют на те несоответствия, которые возникают между эффективностью и оплатой труда.

Ключевые слова: гибкость рынка труда, спрос и предложение рабочей силы, равновесная и фактическая средние заработные платы, экономико-математическая модель, динамический ряд, предельная производительность труда.

Skorupka D., Golubnyk O.R. National labour market flexibility Poland

The model of the approximate determination of the index flexibility of labor market, which fixes the sensitivity of the bulk characteristics of this market to changes in the values of its price indices proposed. According to this algorithm calculated the values of this index for the Polish nation-wide total job market. It was concluded that supply and demand to respond flexibility to the inconsistencies that arise between efficiency and wages on this labor market.

Keywords: labor market flexibility, demand and labor supply, equilibrium and actual average wages, the economic and mathematical model, the dynamic range, the marginal productivity of labor.